7/3019

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

16 Eylül 2004

Sayı : 026.21/2004/SPGY/320673
Konu : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 08.07.2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/3019-6325/20677 sayılı yazıları.

Uşak Milletvekili Sayın Osman Coşkunoğlu'nun Sayın Başbakanımıza yönelttiği ve Sayın Başbakanımızca eşgüdümümde yanıtlanması tensip olunan ilgide kayıtlı yazılarına ekli soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Abdullah GÜL
Dışişleri Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

EK: Soru önergesi yanıtı

2/3019

UŞAK MİLLETVEKİLİ SAYIN OSMAN COŞKUNOĞLU'NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORULAR

1- Dün, 20 Haziran 2004 tarihli New York Times'da çıkan geniş bir habere göre, Amerikan güçlerinin durduramadığı Kürtler Irak'ta yeşil hattın güneyine akmakta, Orta-Kuzey yöresinden 100.000 kadar Iraklı Arap'ı yerlerinden ederek bölgeye egemen olmakta, ayrıca Kerkük'ü de kuşatmakta,

A) Bu gelişmenin ülkemiz ekonomisi üzerinde yakın gelecekte yaratabileceği olumsuz etkiler neler olabilir?

B) Olası olumsuz etkiler konusunda hükümetinizce ne gibi önlemler alınmıştır?

2- ABD'de başkanlık seçimleri yaklaşıyor ve barış taraftarı olan Kerry önde görülüyor. Ayrıca Foreign Policy dergisinin son sayısında yayımlanan kamu yoklamalarına göre Amerikalılar Irak'taki kayıplarından giderek artan bir kaygı duymaya başlamış görünüyor.

A) Kerry'nin başkan seçilmesi üzerine Amerikan güçlerini Irak'tan çekmesi olasılığını (az veya çok) olduğuna katılıyor musunuz?

B) Küçük bile olsa, bu olasılığın yaratacağı senaryolar üzerine, hükümetinizce çalışmalar yapılmış, bu senaryoların ekonomimize, ulusal güvenliğimize, AB'yle ilişkilerimize ve AB'ye giriş sürecimize olabilecek doğrudan ve dolaylı etkileri belirlenmiş ve gereken önlemler alınmış mıdır? Alındıysa, hangi önlemlerdir bunlar?

YANITLAR

1- Kerkük ve çevresinde yaşanan, Kürt gruplarının bu şehir ile vilayetle ilgili tasavvurlarını açıkça sergileyen gelişmeler doğal olarak tarafımızdan çok yakından izlenmektedir. Kerkük'teki gelişmelerin Irak'taki siyasi geçiş sürecini rayından çıkarma potansiyeline sahip olduğu,

7/3019

savaşlardan ve istikrarsızlıktan yorgun düşmüş olan bölgemizin yeni sorunlara artık tahammülü olmadığı ve sorumlu bütün tarafların uluslararası hukuk dahilinde hareket etmesi gerektiği, başta Irak Geçici Hükümeti'ne ve bizzat Iraklılar ile komşu ülkeler, Irak'ın üyesi bulunduğu İKÖ ve BM'e bu çerçevede önemli görevler düştüğü yönündeki uyarılarımız tüm ilgili taraf ve uluslararası kuruluşların dikkatine çeşitli vesilelerle getirilmiş ve getirilmeye devam edilmektedir.

Keza, son olarak 21 Temmuz 2004'te Kahire'de yapılan Irak'a Komşu Ülkeler ve Bölge Ülkeleri Dışişleri Bakanları Altıncı Toplantısı sırasında yaptığım konuşmamda da Kerkük'teki hassas duruma işaret ederek, bu vilayetin statüsünün, gelecek yıl seçimle kurulacak Ulusal Geçiş Meclisi tarafından yeni Irak Anayasası hazırlanırken kesin bir sonuca bağlanmasının uygun olacağını vurguladım. Ayrıca, burada vuku bulabilecek istenmeyen gelişmelerin karşısında Türkiye'nin hareketsiz kalmayacağını hatırlattım.

2- Dış politika alanında ülkemiz gündeminde bulunan ve ulusal çıkarlarımızı yakından ilgilendiren olası gelişmeler ve bunların muhtemel sonuçları hakkında bir takım değerlendirme ve planlama çalışmalarının ilgili birimlerce yapılması Bakanlığımın önemli işlevlerinden birini teşkil etmektedir. Bu çalışmalar ışığında, köklü bir geleneğe dayanan Türkiye'nin dış politikası çok yönlü boyutları ve tüm veriler dikkate alınarak ulusal çıkarlarımız çerçevesinde şekillenmektedir.

Bununla birlikte, Türkiye'nin başka bir devlette yapılacak seçimlerin sonucu ve o devletin seçimlerden sonra herhangi bir konuda izleyebileceği dış politika hakkında alenen görüş bildirmesi teamüllere uygun değildir.

Öte yandan, Başkan seçildiği takdirde, John Kerry'nin Irak konusunda izlemeyi öngördüğü politikanın ipuçlarının esasen adıgeçenin seçim sürecindeki konuşmalarından sağlanabileceği düşünülmektedir.